

UZASADNIENIE

Dnia 15 września 2020 r. po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego, Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wydał Ostrzeżenie dziekańskie wobec radcy prawnej K. D. za przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2020 poz. 75) (dalej (...)) w związku z art. 11 ust. 1 tej ustawy w związku z art. 6, art. 11 ust. 1 i ust. 2, art. 12 ust. 3 art. 38 ust. 1 oraz art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r., polegającego na tym, że:

dnia 2 kwietnia 2019 r. (...) W. w piśmie datowanym na dzień 29 marca 2019 r. będącym wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, złożonym do (...) (...) (...), wypowiedziała takie oceny zachowania inspektora wojewódzkiego (...) (...) Ł. W., że celowo przedłużą postępowania i wzywa o dokumenty, do których wcześniej nie było zastrzeżeń, że spotkał się z klientem radcy prawnej K. D. i wyraził bardzo negatywną opinię zarówno o niej jak i o firmie, w której radca prawny pracuje, o tym, że nienależycie prowadziła postępowania tego klienta, jak też – że namówił go do wypowiedzenia radcy prawnej K. D. pełnomocnictwa, czym przekroczyła granice wolności słowa określone rzeczową potrzebą, zaś wygłaszane oceny mogły narazi

Ł. W. na utratę zaufania potrzebnego dla jego stanowiska pracy i naruszały jego godność, jak też nie zachowała umiaru i taktu, co stanowi naruszenie zasad etyki i godności zawodu.

W punkcie II Ostrzeżenia zobowiązano radcę prawną K. D. do zapłaty w terminie 14 dni od dnia otrzymania Ostrzeżenia dziekańskiego kosztów postępowania dyscyplinarnego w kwocie 548,40 zł.

Dnia 1 października 2020 r. wpłynęło do (...) (...) W. odwołanie radcy prawnej K. D. od punktu II Ostrzeżenia dziekańskiego. Radca prawny zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 70⁶ ust. 2 URP oraz art. 66 ust. 2 URP.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, iż radca prawny K. D. nie kwestionuje merytorycznej zasadności Ostrzeżenia, a zatem przedmiotem rozpoznania Sądu był jedynie punkt II Ostrzeżenia.

Dodatkowo stan faktyczny w sprawie jednoznaczny i niewymagający ustaleń, żadna ze stron postępowania go nie kwestionuje.

Dla rozstrzygnięcia odwołania zastosowanie znajdują przepisy ustawy o radcach prawych regulujące instytucję ostrzeżenia dziekańskiego oraz zasady ponoszenia kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 66 URP:

1. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym radcę prawnego lub aplikanta radcowskiego bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, może poprzestać na udzieleniu ostrzeżenia radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu. Rzecznik dyscyplinarny może wystąpić z wnioskiem po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo o umorzeniu tego postępowania.

2. Udzielając ostrzeżenia, dziekan może jednocześnie zobowiązać radcę prawnego lub aplikanta radcowskiego do przeproszenia pokrzywdzonego lub do innego stosownego postępowania.

3. Radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu służy prawo odwołania od ostrzeżenia do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od udzielenia ostrzeżenia.

Według zaś art. 70⁶ ust. 2 URP:

2. W razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.

Zastosowanie powyższych przepisów prowadzi do wniosku, iż koszty postępowania ponosi obwiniony w razie ukarania. Natomiast w razie udzielenia radcy prawnemu ostrzeżenia dziekańskiego obwiniony nie zostaje ukarany. Kary dyscyplinarne bowiem są enumeratywnie wskazane w przepisie art. 65 ust. 1 URP i są to:

1)

upomnienie;

2)

nagana;

3)

kara pieniężna;

4)

zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat, a w stosunku do aplikantów radcowskich - zawieszenie w prawach aplikanta na czas od jednego roku do trzech lat;

5)

pozbawienie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w stosunku do aplikantów radcowskich - wydalenie z aplikacji.

Ostrzeżenie dziekańskie nie jest zawarte na powyższej liście, co potwierdza tezę, że nie jest ono karą dyscyplinarną. Co do charakteru ostrzeżenia dziekańskiego przyjęte zostało stanowisko, iż tzw. ostrzeżenie dziekańskie nie jest karą dyscyplinarną, a udzielenie tego ostrzeżenia nie powinno być uznawane za ukaranie dyscyplinarne. Stanowisko to, choć kontrowersyjne i niewyjaśniające istoty rzeczony instytucji, należy uznać za dobrze oddające jej cel, czyli zapobieżenie powrotowi sprawcy do ponownego popełnienia deliktu dyscyplinarnego bez stosowania środków represyjnych. Z tego też punktu widzenia można postawić tezę, że ostrzeżenie dziekańskie jest odpowiednikiem występującej w polskim Kodeksie karnym instytucji warunkowego umorzenia postępowania (art. 27 § 1 KK z 1969 r. oraz art. 66 § 1 obowiązującego KK). Za takim podejściem przemawia zarówno podobna konstrukcja obu instytucji, jak i zbliżone (ale nie tożsame), szczegółowe warunki ich stosowania oraz deklarowany w cytowanych przepisach cel ich wprowadzenia do systemu. (T. Scheffler (red.), Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 2018).

Wobec powyższego, w przypadku udzielenia radcy prawnemu ostrzeżenia dziekańskiego nie ma podstaw prawnych, by obciążać go kosztami postępowania, gdyż jest to możliwe jedynie w razie ukarania. Skoro ostrzeżenie dziekańskie nie ma przymiotu kary dyscyplinarnej zgodnie z ustawą o radcach prawnych, to nie istnieje przesłanka do nałożenia kosztów. Koszty te powinna ponieść Okręgowa Izba Radców Prawnych.

Dodatkowo wskazać także należy, iż zgodnie z treścią art. 66 ust. 2 URP Dziekan (...) udzielając ostrzeżenia dziekańskiego może nałożyć na radcę prawnego obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego lub innego stosownego postępowania. Owym „stosownym postępowaniem” nie może być jednak zapłata kosztów postępowania, gdyż ta jest

wyłączona na mocy art. 70⁶ ust. 2 URP. Jak wskazuje doktryna przykładowo może to być zobowiązanie do uczestnictwa w bezpłatnych poradach udzielanych przez Izbę osobom ubogim albo w organizowanych przez samorząd programach edukacji prawniczej dla młodzieży. Zobowiązanie to może też przybrać formę nakazu powstrzymywania się od zachowań, które same w sobie mogą nie stanowić deliktu dyscyplinarnego, ale które w jakiś sposób przyczyniły się do jego popełnienia. Będzie tu więc chodziło o zobowiązanie do powstrzymywania się od stosowania środków znacząco wpływających na stan psychiczny (np. nadużywania alkoholu) albo do poddania się terapii psychologicznej czy nawet do podjęcia leczenia (np. w przypadku wystąpienia widocznych objawów uzależnień albo zaburzeń wymagających interwencji medycznej, jak w przypadku koprofilii). Decydujące znaczenie przy określeniu rodzaju nakazanego zachowania się sprawcy powinien mieć bowiem charakter napiętnowanego ostrzeżeniem czynu. Z tego też punktu widzenia nic zasadniczo nie stoi na przeszkodzie, aby zobowiązanie do stosownego postępowania w jakiejś mierze przynosiło pokrzywdzonemu poczucie przywrócenia sprawiedliwego stanu. (T. Scheffler (red.), Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 2018).

Wobec powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uwzględnił odwołanie w całości i uchylił punkt II ostrzeżenia dziekańskiego z dnia 15 września 2020 roku, (...) i w tym zakresie postępowanie umorzył.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie URP i postanowił zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego w niniejszym postępowaniu obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych (...)
W..

Pouczenie:

Od powyższego postanowienia nie przysługuje odwołanie (art. 66 ust. 4 URP).